SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 166. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 29, 1987 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го СЕРПНЯ 1987 — РІК XCIV. Ч. 166.

Мати Тереса оглянула Чорнобиль й околиці

Москва. — Агентство Асошіейтед Пресс інформує, що 77-літня Мати Тереса, відома католицька монахиня, яка зорганізувала чимало опікунчих домів для опіки над хворими, бідними, сиротами та іншими особами, які потребують допомоги, оглянула, за дозволом совєтських властей, Чорнобиль, місце нуклеарної катастрофи в квітні 1986 року, й околицю довкола Чорнобиля, де поселились жертви цієї катастрофи.

Після повороту з України вона заявила кореспондентам в Москві, що давно мріяла післати до Совєтського Союзу своїх місійних працівників для допомоги різним категоріям потребуючих осіб, але згідно із совєтськими законами жадна прицерковна організація не має права займатися харитативно-соціяльною працею і тому вона не внесла формального прохання на дозвіл для відкриття такої станиці біля Чорнобиля.

Поінформовані особи кажуть, що проти розвинення місійної праці Матір'ю Терезою протестував також патріярх Російської Православної Церкви, бо в його розумінні Російська Церква може опинитися в незручному становищі, якщо б уряд СССР видав дозвіл на місійну працю для людей приналежних до іншої Церкви.

Але, не зважаючи на спекулятивні коментарі в совєтській і закордонній пресі пов'язані з поїздкою монахині Тереси до СССР, голова совєтського Комітету миру Генрик Боровик заявив, що питання про співпрацю СССР з католицькою організацією „Посланці милосердя", що її очолює Мати Тереса, все ще розглядається в міністерстві внутрішніх і зовнішніх справ СССР. Він при тому вручив Матері Тересі золоту медалю совєтського Комітету захисту миру за її добродійну діяльність.

ВЛАДИКА С. СУЛИК СХВАЛЮЄ І БЛАГОСЛОВИТЬ ЗАДУМ КОНЦЕРТУ В НЮ ЙОРКУ

Філядельфія. — „Схвалюю і благословлю цей ваш задум для прославлення української культури і релігії та бажаю вам успіхів в здійсненні ваших плянів", — заявив Владика-Митрополит Стефан Сулик представникам Фундації ім. Мазепи, Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні і УНСоюзу під час авдієнції тут у Митрополичій канцелярії у четвер, 27-го серпня ц.р.

У Митрополичій канцелярії з Владикою С. Суликом (сидить), зліва: В. Вишневський, Р. Федасюк, Я. Снилик, Р. Осадчук, Н. Матківська, Ю. Солтис і ред. І. Скочиляс

(Фото: ред. З. Снилик)

Слова Владики Сулика відносились до великого концерту української релігійної музики, що його влаштовує Фундація ім. Мазепи, під патронатом Крайового Комітету і при підтримці УНСоюзу в неділю, 14-го лютого 1988 року, в Ейвері Фішер Голл Лінколн Центру в Ню Йорку для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні. Концерт, який включатиме кращі зразки релігійної музики композиторів Д. Бортнянського, А. Веделя, М. Лисенка, включає в своїй програмі світову прем'єру ораторії „Неофіти", скомпонованої з нагоди Тисячоліття Маріяном Кузаном до слів Тараса Шевченка. У виконанні цієї композиції, як і цілого концерту беруть участь світової слави солісти, хор і симфонічна оркестра Метрополітальної опери в Ню Йорку. Дириґентом є Вілліям Нолл з Атланти, Джа., який є постійним дириґентом 150-членного мішаного хору в тому місті. Солістами є: Ґільда Круз-Ромо, сопрано, Марта Сенн, меццо-сопрано, Вячеслав Полозов, тенор Павло Плішка, бас, і Андрій Добрянський, бас-баритон, який також підготовив музичну програму концерту. Концерт почнеться в год. 7:30 вечора (а не в год. 6-ій, як помилково подано раніше).

Владика С. Сулик прийняв у своїй канцелярії на авдієнції делеґацію в складі: Надія Матківська, Рома Федасюк, Ярослава Снилик і Роман Осадчук від Фундації ім. Мазепи, д-ра Юрія Солтиса і Вячеслава Вишневського, голову і заступника Крайогоо Комітету Тисячоліття Християнства в Україні, і головного редактора „Свободи" Зенокна Снилика. У розмовах брав участь також редактор „Шляху" мгр Іван Скочиляс.

Про задум, ціль і пророблену працю в підготові концерту говорили ред. З. Снилик, д-р Ю. Солтис, Н. Матківська і Я. Снилик. Крім з'ясування програми, підкреслено важливість дати концерту, 14-го лютого 1988 року, щоб випередити концерт групи російських іміґрантів, які влаштовують свою імпрезу в Ню Йорку в березні 1988 року для „відзначення Тисячоліття Християнства в Росії".

Вислухавши інформацій, Владика Сулик назвав цей задум „найбільш величавим", прийняв запрошення взяти участь у концерті і обіцяв, згідно з проханням делеґації, популяризувати його серед високих неукраїнських церковних кіл.

Як уже інформовано, цей концерт, на прохання хору, буде повторений в Атланті, Джа., у неділю, 28-го лютого 1988 року, у власній залі хору і буде записаний на стрічку.

СПРОБА ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ У ФІЛІППІНАХ НЕ ВДАЛАСЯ

Маніля, Філіппіни. — Малі частини збунтованих вояків філіппінської армії, вплив на яких правдоподібно має опозиція до теперішнього президента Коразон Акіно і її політики, перевели зараз після півночі з четверга на п'ятницю, 28-го серпня ц.р., спробу державного перевороту. Вони захопили частини трьох військових баз на передмісті Манілі, телевізійну станцію контрольовану урядом, оточили президентський палац у якому знаходилась К. Акіно і почали наступ на здобуття палацу, правдоподібно з метою захопити президента і проголосити перехоплення влади в країні.

Льояльні до уряду військові частини, зайнявши стратегічні позиції довкола палацу, спочатку не мали відваги атакувати ребіліянтів, бо не було жадного зарядження з головного штабу армії, що його очолює прихильник К.Акіно ген. Фідель Рамос. Атака військових частин на дисидентів, які виступали проти власного уряду під командою полковника Ґреґоріюса Гоносана, розпочалась приблизно о год. 2:30 після півночі, коли вже було понад 10 вояків з охорони палацу забитих і принаймні 90 поранених.

Політичні і військові спостерігачі кажуть, що це був один з найбільш кривавих переворотів у Філіппінах після відсунення від влади колишнього президетна Фердінанда Маркоса і перебрання керівництва державою поміркованими елементами на чолі з К. Акіно, яку вони висунули на керівне становище тільки з огляду на її популярність в народі. Як відомо, К. Акіно була дружиною застреленого на летовищі в Манілі лідера опозиції до уряду Маркоса, Беніньо Акіно.

Загально думають, що внутрішню опозицію проти теперішньої системи і персонально проти К. Акіно, очолює тепер колишній міністер оборони, звільнений з цього посту минулого року, а тепер сенатор Хуан Понсе Енріле, який особисто не показувався під час спроби перевороту, а телефонного дзвінка в його помешканні ніхто не піднімав. Головне командування армією зробило висновок, що він міг керувати спробою перевороту з підпільної криївки, або засекреченого помешкання, що його опозиція використовує для своєї праці.

Не зважаючи на серйозність ситуації в Манілі, поза столицею не було жадних військових акцій, жадних спроб перехоплювання влади чи політичних атентатів. Після двогодинних боїв, чи радше перестрілки, між ребіліянтами і льояльними до уряду військовими частинами, шеф штабу ген. Ф. Рамос повідомив, що спроба перевороту не вдалась, винних заговірників почала виловлювати військова поліція, а президент К. Акіно знаходиться у безпечному місці, жива і здорова.

Колишній президент Ф. Маркос заявив в Гонолюлю де він тепер перебуває з дружиною Імельдою іількома близькими співробітниками, що він готовий повернутися до Філіппін, „якщо така буде воля народу". Очевидно, прихильники Акіно думають, що Маркос був безпосередньо замішаний у підготові перевороту, але вони не мають на це доказів.

Українці взяли участь у Конґресі ономастів

Квебек, Кве. — У днях 16-22-го серпня ц.р. відбувся тут 16-ий з черги Інтернаціональний конґрес ономастичних наук у найстаршому канадському університеті Ляваль.

В Конґресі взяло участь 108 ономастів із усіх континентів: Австралія — 1, Азія — 3, Японія — 1, Індія — 2, ЗСА — 38, Канада — 45, Африка — 3, Ізраїль — 2, Південна Африка — 1, Европа — 19, Англія — 2, Бельгія — 2, Голляндія — 1, Італія — 1, Німеччина — 4, Фінляндія — 3, Франція — 3, Швайцарія — 1, а зі Східньої Німеччини — 2. Болгарія, Мадярщина, Польща та СССР у 16-му конґресі участи не брали.

В цьому конґресі ономастичних наук взяли участь три українці: Ярослав Рудницький, Анна Власенко-Бойцун та Іраїда Тарновецька.

Проф. Я. Рудницький як основник Назвознавчого інституту в Канаді та як один із небагатьох живучих ще учасників першого паризького конґресу в 1949 році, був запрошений до Почесної президії та вітав учасників у французькій, англійської, італійської, польській та українській мовах, за що сотня учасників конґресу нагородила його рясними оплесками. Крім цього проф. Я. Рудницький мав теж доповідь про „Соціяльно-ономастичний статус жінок", тобто про зміну їх прізвищ з огляду на подружжя, вдівство чи соціяльне становище в українській та англійській мовах.

Проф. А. Власенко-Бойцун читала доповідь про українські топоніми в Семигороді, ілюструючи їх давньою мапою України в латинській мові „Україна — козацька земля".

Після тієї доповіді розвинулася довга та цікава дискусія на тему назв Русь, Україна, Росія та про їхні історичні території. В дискусії брали участь поруч проф. Я.Рудницького німецькі, французькі та фінляндські ономастологи. Шкода тільки, що не було совєтських ономастів, які після конґресу в Анн Арбор, коли то читано дві доповіді про ліквідацію історичних українських і білоруських назв у СССР, на цей конґрес не приїхали.

У цьому конґресі брала участь ще проф. І. Тарнавецька, для якої це був вже шостий міжнародний конґрес після Лювену, Відня, Софії, Кракова та Ляйпціґу, на яких вона читала доповіді з українського назвознавства.

СВЯТО УПА В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Товариство Колишніх Вояків УПА і Об'єднання Колишніх Вояків УПА, Відділи в Дітройті запрошують українське громадянство Великого Дітройту на відзначення 45-ліття УПА і 40-ліття рейду, у неділю, 20-го вересня ц.р. о год. 6:30 вечора в залі Українського Культурного Центру при 26601 Раєн у Воррені. Святкову промову виголосить колишній воїн УПА, мгр Ірина Камінська (Христя). В мистецькій частині беруть участь: Ансамбль „Лілея" з Торонто, Канада, деклямація — Ліда Кучер.

Д. Слободян назначений до Ради директорів лічниці

Елленвіл, Н. Й. — У місцевому часописі „Елленвілл Пресс" була поміщена вістка про призначення Данила Слободяна до Ради директорів місцевого шпиталя.

Д. Слободян, який мешкає з дружиною Анною в Керґонксоні, Н. Й., на протязі 19 років був управителем оселі УНСоюзу Союзівки. Він відомий активною діяльністю в житті як української, так і американської громад.

Д. Слободян закінчив Нюйоркський університет, одержавши ступінь в ділянці комерції. Він є ветераном Другої світової війни. В керґонксонському Лайонс клюбі займав посади директора, секретаря і скарбника. Він займав різні пости в управі міста Ваварсінґ і є членом станиці ч. 8959 ветеранів в Керґонксоні. Він був також троститом української католицької церкви Св. Тройці.

Повідомляючи про призначення Д. Слободяна до Ради директорів, директор шпиталя Вілліям Коллієр сказав, що досвід Д. Слободяна і його активність в громаді вплинули позитивно на його вибір на цей пост.

ДАРУНОК ДІТЯМ В БРАЗИЛІЇ

Чикаґо (О. Мудра). — В половині серпня виїхав до Південної Америки з групою Миколи Чорного і Молодої Капелі Бандуристів з Ню Йорку Василь Мудрий з Чикаґо. Він повіз зі собою багато дарунків для української молоді в Бразилії, між ними дві бандури, з яких одна дарунок Кооперативної Каси „Самопоміч" в Чикаґо. Він повіз також повний київський дівочий одяг, дарунок Анни Кульчицької, багато книжок тощо. В. Мудрий є знаним філателістом в Америці і Канаді і є членом 114-го Відділу УНС в Чикаґо.

У СВІТІ

КОПАЛЬНЯНІ РОБІТНИКИ в Південно-Африканській Республіці відкинули пропозиції працедавців і власників копалень і страйк 300,000 чорних робітників далі продовжується. Економічні спостерігачі кажуть, що Південна Африка тратить дуже багато на експорті золота і тому урял у Преторії хотів би за всяку ціну позитивно полагодити існулючий конфлікт між робітниками і власниками копалень. Досі чорні робітники отримували тільки одну третю платні білих робітників і тому профспілка, яка об'єднує біля 400,000 чорних копальняних робітників, виповіла страйк. Чорні африканці домагаються підвишки платень на 27 відсотків і поліпшення умовин праці та забезпечення для родин у випадку катастрофи.

ТИСЯЧІ ШОФЕРІВ, учителів, телефоністів, державних урядовців і фабричних та інших робітників вийшли на страйк у Філіппінах, протестуючи в такий спосіб проти підвишки цін на бензину. Президент Коразон Акіно намагалася перешкодити страйкові і особисто зверталася до профспілок, щоб вони впливали на робітників і пояснювали, що шляхом страйків вони нічого не осягнуть, а тим більше не зменшать цін на бензину. Однак заходи К. Акіно не були успішними, страйк розпочався і у великих містах панує хаос у транспорті, доставі товарів першої потреби тощо.

СОВЄТСЬКІ ГРОМАДЯНИ, які беруть участь в американсько-совєтській зустрічі в місцевості Чатоква біля Баффало, метою якої є шукання шляхів для поліпшення співпраці між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, холодно сприйняли промову президента ЗСА Роналда Реґена, яку він виголосив в Лос Анджелесі, але яка була передана для учасників через сателіт до згаданої місцевости. Учасники мали нагоду не тільки слухати промови, але й оглядати президента Р. Реґена на великому екрані. На запитання кореспондентів Ніколай В. Шішлін, член Центрального Комітету КПСС, заявив, що він розчарований промовою Президента ЗСА, бо він вмішувався до внутрішніх справ СССР, чого не повинні робити лідери західніх країн. Інші совєтські представники з усмішкою відповідали на питання, що 'Р. Реґен не знає, що діється, наприклад, в нюйоркському стейті", натякаючи на перебіг конференції в Чатоква.

ІРАК ПОГРОЗИВ, ЩО ВІН відновить бомбардування іранських кораблів і рафінерій нафти, якщо Організація Об'єднаних Націй не накладе санкцій на Іран за те, що він відмовляється підпорядкуватись резолюції Ради Безпеки ОН, яка закликає обидві воюючі сторони негайно припинити бої і розпочати між собою переговори з метою встановлення миру у Перській затоці. Амбасадор Іраку до ОН Нізар Гамдун, який у вересні повертається до Баґдаду, щоб там зайняти пост заступника міністра закордонних справ, заявив кореспондентам, що Іран взагалі починає гратися з вогнем і поширювати воєнний конфлікт на Близькому Сході. На його думку не треба виключати участи у війні Савдійської Арабії, якщо б іранці спровокували її в будь-який спосіб, чи заатакували оливні поля на території тієї держави.

У ВАШІНҐТОНІ РЕЧНИКИ Адміністрації президента Роналда Реґена звернули увагу урядам центральноамериканських держав, що нікараґуанські сандіністи, маневруючи в різний спосіб, включно до застрашування, намагаються щоб до комісії замирення, яка починає формуватися згідно з постановами в Ґватемалі, попадали люди прихильні до марксистської ідеології і звеличники революції в Нікараґуа. Маючи такий склад комісії президент Нікараґуа Данієль Ортеґа Сааведра, буде мати змогу впливати на хід її праць і показати, що, мовляв, не сандіністи приймали рішеннял, а представники комісії у якій нікараґуанці є тільки „маленькою частинкою".

В АМЕРИЦІ

В ЧАВТАВКВУ, НЮ ЙОРК, прибула совєтська делеґація в складі 250 осіб, яка включає членів ЦК КПСС, генералів і депутатів Верховної Ради СССР, щоб обговорити проблеми розвитку відносин між двома країнами. „Метою нашої зустрічі є створення постійної трибуни для обговорення поглядів, що зближують і роз'єднують нас", — заявив керівник відділу Ради Крайової Безпеки в европейських і совєтських справах Фріц Ермат. Довготривалим сміхом було зустрінуте його зауваження, що американці не мають можливости встановити підслуховуючі апарати в совєтській амбасаді у Вашінґтоні. Господарі конференції намагалися зробити все можливе, щоб зустріч у цьому маленькому містечку на заході стейту Ню Йорк була невимушеною і дружньою. Совєтській делеґації не до смаку була присутність на конференції репортера Ніколаса Данілова, якого КҐБ обвинуватило у шпигунстві тільки для того, щоб обміняти на совєтського шпигуна. В перший день конференції її учасники тепло зустріли виступ губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо, в якому він висунув гасло „нового реалізму" у відносинах між державами-надпотугами.

РЕЧНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ делеґації на переговорах у Женеві в справі роззброєння Террі Шродер повідомив, що З'єднані Стейти Америки внесли нові пропозиції, які стосуються взаємної перевірки виконання угоди обома сторонами. „Ми не маємо наміру відступати, — сказав Т. Шродер, — але якщо ми відмовляємося від деяких зроблених раніше пропозицій, то не тому, що відступаємо, а тому, що тепер виникла нова ситуація. Вона зв'язана з пропозиціями (ЗСА і СССР) знищити всі ракети середнього засягу і тактичні ракети". Делеґації З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу в Женеві хочуть ліквідувати всі розходження ще до того, як у вересні у Вашінґтоні зустрінеться державний секретар Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе.

ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА 18-го річного Ричарда Оґеду, який признався, що він стріляв вночі з даху свого будинку в поїзд підземки, який проїздив по естакаді. Він зробив 14 вистрілів. Більша частина куль попала в сталеву обшивку вагонів, але дві з них пробили скло вікон. Один з пасажирів, 32-річний Горас Веллс, був поранений осколками в око. Протягом п'яти годин хірурги оперували Г. Веллса, намагаючись врятувати йому зір, але шансів на те, що Веллс буде бачити на це око, дуже мало. Р. Оґеда признався, що для забави стріляв у лямпи вуличних ліхтарів, але попав у поїзд нібито випадково. Сусіди Оґеди сказали, що вони неодноразово скаржилися в поліцію, що Оґеда тероризує увесь район, стріляючи по ночах, але поліція не вживала ніяких заходів.

У СЕРЕДУ, 26-ГО СЕРПНЯ, понад 70 репортерів зустрічали на летовищі ім. Кеннеді в Ню Йорку колишнього сенатора з Кольорадо Ґері Ґарта, очікуючи, що він зробить заяву про можливе відновлення своєї передвиборчої кампанії. Як відомо, Ґ. Гарт змушений був відмовитися від боротьби за пост президента ЗСА від Демократичної партії після того, як газета „Маямі Ґералд" написала про його любовні зв'язки з моделькою Донною Райс. Більшість оглядачів вважало, що політичній кар'єрі Гарта прийшов кінець і що він уже ніколи не стане на ноги від ударів, нанесених йому пресою. Але колишній керівник виборчої кампанії Гарта Вілліям Діксон несподівано заявив, що Гарт думає про відновлення боротьби за президентське крісло. Однак на летовищі Гарт відмовився підтвердити або спростувати ці чутки. Він сказав, що прийме рішення після того, як обсудить цю справу зі своєю родиною.

КАНАДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТАРИСТ ПОБАЧИВ ЗМІНИ В СССР

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" помістила у числі з 26-го липня ц.р. довшу інформацію аґентства РАТАУ про відвідини в Україні канадського парляментариста С. Робінсона, який гостював в Києві на запрошення Товариства „Україна". В інформації під заголовком „Я побачив великі зміни", С. Робінсон розказав кореспондентові згаданого аґентства, що він „мав розмови з міністром закордонних справ УССР В.О. Кравцем і першим заступником прокурора Української ССР М. О. Потебеньком, побував у юридичному відділі Президії Верховної Ради УССР і Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном (відділення КҐБ) „Україна". Гість зробив поїздку в Запоріжжя, Одесу, Львів де зустрічався з представниками громадськости, ветеранами Великої вітчизняної війни і колишніми партизанами, свідками злочинів, що їх вчинили на Україні зрадники Батьківщини, воєнні злочинці, які переховуються від заслуженої кари в країнах Заходу, в тому числі в Канаді".

Ось так читачі „Радянської України" і українці за кордоном довідались про мету поїздки канадського парляментариста, який про свої враження розповів пізніше совєтським кореспондентам на спеціяльно влаштованій для нього пресовій конференції в Києві. Під час цієї зустрічі він у піднесенні розказав журналістам про „радянськае суспільство, яке повністю підтримує зміни і перебудову, запропоновані генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим", про „свої незаплянованi зустрічі", де він побачив „ґласність" у дії, зустрічі з групою молоді, які говорили йому, як „важливо захищати мир, налагоджувати зв'язки між людьми різних країн, включно з Канадою", наголошував справу „гонки озброєнь", привітав „мирні ініціятиви зроблені М. Ґорбачовим в ім'я миру і роззброєння", висловив своє розчарування „неповажним ставленням" адміністрації ЗСА до радянських пропозицій", а вкінці сказав про основну мету його поїздки до СССР — „обговорити питання про нацистських воєнних злочинців, бо це ганьба, що уряди Заходу протягом сорока років невживають заходів, що до тих, хто звинувачується у злочинах проти людства".

С. Робінсон підкреслено заявив, що уряд Канади недавно прийняв закон, який передбачає судове переслідування на її території осіб, винних у злочинах проти людства. Не сказав він тільки того, що під цю категорію злочинів підпадають також особи з комуно-московської імперії, колишні НКВДисти і КҐБісти. На його погляд „того, що зроблено в Канаді ще не досить" Він робить, мовляв, все, що у його силах, щоб „причетних до вчинення злочинів осіб, притягнути до відповідальності". Про свої пляни канадський парляментарист, член Нової демократичної партії, розказав заступникові совєтського прокуратора. Більше того, йому було дано запевнення про доставу совєтських пофальшованих документів Канаді. Крім того він пообіцяв совєтському прокураторові, що виступить у канадському парляменті і розповість канадцям про ті відомості, які він рібрав в СССР.

В кінці розмови він підкреслив важливість розвитку зв'язків між Канадою і СССР, у тому числі з Україною. „Нам необхідно поширювати обміни, залучати до них молодих людей", — заявив посол С. Робінсон який також похвалив діяльність Товариства „Україна", яке допомагає „в розширенні таких контактів", — сказав він.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діти — до школи!

За вікнами крамниць із зшитками, олівцями і подібним шкільним приладдям появилися вже пригадки, що слід купувати їх, бо починається новий шкільний рік. Він для різних американських шкіл різного типу — різний.

Деякі школи розпочинають навчання швидше — особливо публічні народні і середні школи, деякі, головно високі школи, пізніше. Але скрізь вже настав час на вписи учнів і молоді шкільного віку.

Діти і молодь різно сприймають конечність закінчення літніх ферій і примус повороту у шкільні мури. Для малят, які вперше йдуть до школи, це неначе межовий життєвий етап. Одні радо з цікавістю ждуть на той свій перший виступ у школі, інші бояться. Старші школярі й університетська молодь здебільша радо вертається до своїх шкіл, бо там стрінуть давніх товаришів, приятелів, і свідомі, що треба продовжувати студії аж до їх закінчення. Не всі такі розумні і такі терпеливі. Існує в Америці сумне явище учнів і учениць, які навіть без ніякої логічної і поважної причини переривають студії і втікають із шкіл, — це вже викуваний навіть спеціяльний англомовний термін „драп авт".

Америка покрита густою сіттю публічних і приватних шкіл різних ступнів і різних типів. У минулому році було, за проголошеною статистикою, коло 40 мільйонів школярів і молоді у публічних і приватних школах. Загальновідомо, і голосно ствердив це сам президент Роналд Реґен, що приватні школи в Америці стоять вище своїм навчальним рівнем, своєю дисципліною та шкільною системою, аніж школи публічні.

Шкільна система в американських школах незадовільна. На цьому місці згадувано вже не раз, що від років ведеться в американських часописах дискусія на цю тему і що раз-у-раз виявляються жалюгідні випадки, що із середніх американських публічних шкіл виходять повні неуки. Відомо теж, що в біля 2,000 американських високих школах — коледжах і університетах — існує між ними величезна різниця якости. Більшість американських коледжів стоять своїм рівнем нижче клясичних гімназій в Европі, але й існує цілий ряд університетів, які славетні в усьому світі високим рівнем.

Наше українське шкільництво теж функціонує. Існує сітка суботніх шкіл, охоплена Шкільною Радою, існують теж приватні школи при церквах, католицькі і православні. Деякі такі приватні школи, як ось повногодинна і повноклясова академія при церкві св. Юра в Ню Йорку, як теж середні школи у Філядельфії. Дітройті і Стемфорді вішаються такою доброю опінією в американському педагогічному світі, що випускники з тих шкіл мають доступ до всіх найкращих американських університетів.

Діти й молодь, які йдуть осінню кожного року до шкіл, уважно плянують разом з батьками цей етап їхнього життя, вибираючи кар'єри і відповідно до них курси навчання. Це для них життєва конечність. Школа в Америці не займається вихованням дітей і молоді. Це завдання паде майже виключно на батьків, на родинну атмосферу. Коли між батьками і дітьми існує взаємний тісний духовий зв'язок, коли вони творять дійсну родину в найкращому розумінні того слова, то й дітям та молоді куди легше здобувати шкільну освіту. Коли батьки тією освітою дітей не цікавляться, коли вони не помагають своїм дітям у шкільному віці розв'язувати їхні проблеми, які для дітей і молоді мають величезну вартість, а батьки собі ті проблеми легковажать або не хочуть про них знати, то терпить на цьому наука і не раз такі відносини доводять до родинних трагедій.

З недалеким новим шкільним роком бажаємо всім дітям і молоді шкільного віку — охоти набирати знання та успіхів в науці. Бажаємо всім українським дітям у шкільному віці свідомости, що без освіти людина не є повновартісною людиною. Це стосується однаково хлопців і юнаків, як дівчаток і панночок у середніх і високих школах. Отже користаймо з усіх можливостей набирати і поширювати наше знання на всіх рівнях студій.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ярослав Курдидик

ВІЙНА БЕЗ ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ

Вищенаведений наголовок може до певної міри і віддзеркалює доволі влучно сучасну ситуацію у Перському обширі, в якому політичне положення щораз більше комплікується, а мілітарне напруження посилюється і щораз більше ускладнюється.

Із міжнародних засобів інформації і різновидних насвітлювань виявляється, що головну увагу відводиться не лишень проплливові Гормозу, але і смузі його прикордоння, де Іран під сучасний мент зосереджує все своє воєнне поготівля. Іранське агентство „Ірана" заявляє, що режим цієї країни був примушений перевести прискорену мобільність усіх своїх збройних оборонних ресурсів і засобів, у відповідь на появу і зосередження такої велетенської морської сили ЗСА і їхніх союзників, що Іран це розглядає, — як провокативний і загрозливий виклик „всьому світовому ісляможі"...

А воно, на самому ділі, видається майже дивним і неспівмірним викликом, коли проаналізувати нещодавне переведення триденних іранських маневрів, основною метою яких було продемонструвати морську силу та поготівля Ірану в його найбільше невралгічному прикордонні. Коли, однак, на основі цих маневрів розцінювати по-фаховому, то збройні фахівці стверджують, що цим було тільки продемонстровано, що збройні сили Ірану слабосилі, невеликі і помітно дуже перестарілі.

Ціла наводна фльота Ірану складається із дев'ятьох морських одиниць (три корвети, чотири фреґати і два нищильники) біля 70 різнотипних бойових і розвідчих літаків та понад 50 ракет, здебільшого китайського типу, „Силкворм". За найбільшу ударну силу морські знавці вважають коло півсотні різнотипних, прибережного типу швидкохідних моторових човнів, що з них 10 вивінувані модерними торпедами. Але ядро всієї цієї „комариної фльоти", це понад 20 малих, понадшвидкохідних човнів, що їх обслуговує залога складена зі „самогубних революційний ґардистів-камікадзе". Вони називають себе „каральними громами Ісляму" — зверненими проти безвірних дияволів — очевидно, на чолі з Америкою. На кожному такому човні, є стільки вибухових матеріялів ТНТ, що нею можна у кожному безпосередньому лобовому зударі, пошкодити нищівно, або навіть затопити будь-який ворожий корабель.

А з другого боку проти усіх цих менших і більших іранських загроз, поставлено у стан повного поготівля, повноцінний американський апарат. Він же ж такий об'ємистий і потужний, що нічого в тому не має дивного, коли деякі з-поміж відомих світових коментаторів характеризують, що його слід прийняти, як вияв запобіжної сили, але можна теж схарактеризувати, що він готовий послужити за передову ударну силу — евентуальної третьої світової війни...

Америка зосередила в Перському обширі 28 морських одиниць, починаючи від авіоносця, модерного гелікоптероносця, великого вичального лінкорна „Ґвадалканал", на якому приміщені перші того роду гелікоптери-міноловці. А далі, за чергою ідуть: лінійні кораблі, модерно вивінувані корвети і крейсери, а для далекокрильної охоронної засяжности — „декілька" підводних човнів. Все це обслуговує біля 25,000 моряків, що в його чисельність входять теж окремі десантні і причальні з'єднання морської піхоти.

Коли до цієї вгорі наведеної американської морської сили додати б ще кораблі морської фльоти Савдійської Арабії, три англійські і чотири французькі бойові кораблі, які додатково ще привезли зі собою шість міновиловлювачів, то у порівняльній кількості це становить таку саму приблизно морську силу, як це було на початку війни у В'єтнамі.

У загальному звітують інформативні світові речники, — що настороження і посилювання бойового напруження відчувається у Перській затоці, що воно є і повносущне і повсюдне. І, що посеред цього не припиняються погрози тупоумних „іранських стратегів", що їх виростив чванькуватий фанатик аятолла Хомейні. Вони то ніяк не посилі позбутися заяложених і банальних погроз із постійним наголошуванням, що вони, мовляв, не підуть на ніяку злагоду і що їхня мета, це „знекривавлення мілітарної сили ЗСА" не тільки у безпосередніх фронтових зударах, але теж і знищування всякої американської присутности на всіх континентах.

З'єднані Стейти Америки станули тепер перед дилемою — не дозволити собі на будь-який прояв послаблення в цьому обширі та зберігати за всяку ціну, щоб Перська затока не перемінилася у своєрідне „московське панівне озеро"...

Найвірнішим речником у цій справі є секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, який виявляє настанову Пентаґону, що ЗСА не допустять ніколи до захитання або порушення принципів свободи мореплавства на всіх відкритих водах світу, або у загрозі їхніх морських шляхів. ЗСА у порозумінні і поєднанні зі своїми західніми союзниками намагатимуться зберігати і підтримувати всі міжнародні мирові зусилля та злагіднювати всі напруження.

Але К. Вайнберґер теж найбільше вагомо підкреслює, що на кожну ворожу дію Ірану супроти ЗСА, буде негайна безпощадна відповідь. Деякі політично-мілітарні речники Заходу поважуються висловлювати опінію, що Іранові загрожують постійно дві форми відплати — в побільшеній каральній формі, як це було нещодавно з Лівією, або своєрідний, дещо зменшений своїм засягом „Перл Гарбор" — тільки у „відворотнопропорційному вияві і формі"...

Юрій Р. Рибак

ІЗ МЕХІКАНСЬКОЇ ДІЙСНОСТИ

В останньому десятиріччі помітний щораз більший вплив еспанського світу у ЗСА. Це виявляється головно у пожвавленій двомовності як теж у збільшенні числа мешканців латинського походження, а донедавна у великому припливі нелеґальних робітників, що переходять „зелений" чи пак „мокрий" кордон, бо ріка Ріо Ґранде визначає дві третини кордону поміж Мехіко а ЗСА. Коли ж так переступити кордон, то в деяких місцях впадають у вічі основні розбіжності між двома державами, а це контраст достатку до вбогости, організації до імпровізації. Знову ж інші різниці створили помітну прогалину у взаєморозумінні обох країн, бо їх ділять: мова, релігія, раса, філософія та історія. У порівнянні ЗСА — це відносно молодець двох століть, повний ентузіязму виявити свої здібності у будуччині, а Мехіко — це старець із кількатисячною традицією, що цупко тримається свого минулого...

Все ж таки не вільно легковажити Мехіко, бо це країна з коло 760 квадратних миль простору, а його понад 80-мільйонне населення займає 11-те місце серед найбільш залюднених країн світу. Воно теж найбільша у світі країна еспанської мови.

Мехіко — багата країна, має велике населення і мінеральне та аґрарне багатство — словом, має продукційні засоби: землю та працю, одначе бракує капіталу. Тут саме на канві цієї проблеми мережиться причина чому мехіканці не почуваються економічно, а теж політично, свобідними, бо надто залежні від американського кредиту, американського капіталовкладу, американських туристів і навіть американського харчу.. Коли ж так взяти сусідів ЗСА: північного — Канаду і південного — Мехіко і їх порівняти, то у загальному висліді мехіканська економіка має усі дані, щоб записатись на листу найбагатших і найсильніших країн світу — та, на жаль, чомусь воно так не є. Знавці вважають, що тут маємо до діла з комбінацією браку щастя, неправильної розсудливости і, здається, недостачею людей, які знали б як попровадити діло, відсуваючи свої особисті інтереси на другий плян.

Саме тут, зустрічаємось із формою правління, де корупцію уважають як основу для діяльности та існування політичної системи. Для багатьох мехіканців економічні провини не мають цього самого значення, що людські чи духові. Факт існування корупції у незліченій кількості, навіть серед суспільности потверджує, що це є проблема радше характеру, ніж моралі. У практиці виставляти надмірний рахунок чи жадати більше винагороди за услугу вважається нормальним явищем. Знову ж обминання платности податків повністю оправдується на основі, що, мовляв, уряд і так привласнюватиме собі гроші. А всі ці, що дають хабари почувають себе радше жертвами ніж спонзорами корупційної стихії. Кінець кінців, як би не було, остаточна вина паде таки на уряд, бо він є центром багатства і сили, що посередньо може вирішувати долю одиниці бути чи не бути. Але і корупція має своє „але". Ось на марґінесі завваг інтересна думка одного із видатних мехіканських політиків, який пояснив, що нині „сама корупція підпала під корупцію".

Більше, як одна третина населення живе в убожестві, а уряд старається поширити свою програму допомоги. Можна б вважати, що ця дія ввійшла в рамки соціоекономічної революції, а до слова і значення „революція" мехіканці здавна привикли, бож багато революцій пройшли через їхні тропічні ліси, сухі пустині, високі гори та врожайні долини. Нині Мехіко відоме широко з культури кави, кукурудзи, бавовни, помаранч, консерв харчів тощо. Теж важливим для економіки країни є індустрія цементу, хемікалій, одягу як теж гірництво та туризм. Фільми та телевізійні передачі постійно здобувають признання серед 300 мільйонів еспаномовних глядачів у світі.

Треба бути об'єктивним і годі тільки осуджувати мехіканців, що вони ледачі та відрікаються економічного розвою у себе, але що ж робити, коли їм таки вітер дує очі.

Ось яких 15 років тому відкрито депозити нафтової ропи та земного ґазу. Їх оцінено як поважну кількість, що матиме великий вплив на економіку, як теж на структуру світового ринку. Маючи такі поважні забезпечення мехіканський уряд взявся поважно до розбудови країни, щоб через ніч стати модерною індустріяльною країною. Ну що сталось?... Прийшла знижка цін на нафту, яку вважали лиш тимчасовим явищем і тому уряд збільшував заборгування, вбравши рожеві окуляри. Та ціни на нафту не піднеслись і нині уряд має дилему із сплачуванням самих тільки відсотків.

Вважають, що народногосподарська заковика могла знайти свою розв'язку, якщо б не „економічний пістряк" під покришкою інфляції, що не пожалів цю країну і підкопав традиційну стабільність мехіканського гроша.

Можна б довго ще критикувати Мехіко. Це так легко... Треба, однак, взяти до уваги дійсність обставин. Є речі, які американцям незрозумілі і є речі, яких мехіканцям важко позбутись, це бо вкорінене в їхню традицію життьової системи... Країна має основну проблему — забагато рук до праці, а замало варстатів праці. У висліді продовжується нелеґальний перехід на сторону ЗСА елементу, що виказує жадобу серйозною працею здобути кусок хліба на сусідській ниві.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про штуку чекання

Чи ви вмієте чекати? Чи у вас на те є терпеливість? Здається, що більшість із нас у сьогоднішньому темпі життя цієї терпеливости не має.

Погляньте лише на людей, які чекають в почекальні в лікаря чи в іншому місці, де можна навіть вигідно сидіти та читати. Більшість, однак, не має ніякого спокою, нервово перелистковує ілюстровані журнали, і ви завважуєте, що вони тільки перебігають очима знімки, чи ілюстрації, навіть не зупиняючись на тексті.

Іншого роду нетерпеливість бачите в осіб, що чекають на когось, на умовленому місці. Вони звичайно проходжуються, або щохвилини глипають на годинник, бо час на отому, безконечному вичікуванні проходить для них надто поволі.

Ще інакше чекання на залізничому двірці чи на летунському майдані. На обличчях цих, хто чекає можна вичитати нервозність, а рівночасно якесь отупіння. У своєму чеканні вони, немов зависають поміж двома світами, один це той відомий, що його вони залишають, другий — незнаний, що зустріне їх, коли вони осягнуть ціль подорожі.

Чи не відчували того дивного чекання, дорогі читачі, коли і вам приходиться від'їжджати в далеку дорогу? Біля вас хтось вам близький, що прийшов вас супроводжати, хочеться йому ще багато, багато сказати, але чекання замикає уста і вкінці ви бажаєте вже якнайскорше попрощатися, щоб покінчити з цим дивним почуттям, яке вас огортає. Розуміється, зовсім інакший рід чекання — діловий, коли приходиться їхати у службових, або як тут кажуть „бизнесових" справах. Тоді ця людина, яка чекає, звичайно, так заглиблена у паперах і ділових справах, що навіть не відчуває, як швидко для неї проходить час.

Але коли ми на автостраді і „застигаємо" в русі, тоді ми всі однакові — і ті, які їдуть полагоджувати якесь діло і ті, які їдуть для приємности і ті, які поспішають, і ті, в яких — багато часу. Усі ми однаково порушуємося із швидкістю 10 миль на годину і чекаємо, чекаємо, прив'язані до керівниці авта, невільники моторизації. Більшість бездумно дивиться перед себе з одною думкою: коли знову порушиться черга авт уперед. Це одне із найгірших форм чекання у щоденному житті.

Є ще цілий ряд чекань, психічно дуже важких, а які ніяк не годиться показувати свому оточенню. Це чекання на дорогу вам людину, чекання на підростаючу дитину, яка вперше вирушила сама у небезпечний, хоча навіть і близький, світ. Є чекання на вислід лікарських оглядин чи операції, є чекання біля ліжка важкохворої, найближчої вам людини.

У всіх тих випадках треба заховати зовнішній спокій, заховати всі почування, щоб ніхто не знав, що коїться у вашій душі. Тоді хвилини, стають годинами, дні — місяцями.

Не менше складні вичікування є із радісних причин. І їх також треба закрити перед людьми. Тоді треба, заховати т.зв. радісний усміх, блиск очей, чи замріяний погляд.

Існує і беземоційне чекання, а це тоді, коли прийдеться стояти в черзі до кіна, до якогось уряду, до автобусу, чи підміського поїзду — це ті т. зв. повседенні чекання, з якими тісно зв'язане наше життя.

Скільки родів є їх тепер у нашому оточенні — важко зрахувати. Але одне певне, вміти чекати без емоцій, без почувань і без хвилювання — це велика штука, що її осягнули лише одиниці. Всі інші є постійними невільниками цієї напруги.

О—КА

ПОНАД 700 АМЕРИКАНСЬКИХ вояків і старшин прилетіли в Голляндію для участи у 19-их щорічних маневрах країн НАТО. В маневрах, які відбудуться на території Західньої Німеччини, візьмуть участь 34,000 американських військовиків, які прибули туди через Голляндію і Бельгію. Навчання під кодовою назвою „Рефорджер-87" повинні продемонструвати готовність військ НАТО до відбиття атаки зі сторони військ Варшавського Пакту. Виступаючи на летовищі в Амстердамі, амбасадор ЗСА в Голляндії Джан Шед сказав: „Нехай ні в кого не буде сумнівів, що НАТО зможе відбити напад армій совєтського бльоку, які значно перевищують сили НАТО в озброєннях звичайного типу".

СПІКЕР ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Джим Райт запросив президента Коста Ріки Оскара Аріяза виступити в Конгресі з викладенням його мирних ініціятив для Центральної Америки. Запрошення розглядається, як намагання демократичної більшости Конгресу бльокувати натиск консерватистів на Президента. Консервативні законодавці настоюють на негайному виділенні додаткової воєнної допомоги повстанцям в Нікараґуа.

РЕЧНИК МИРОВОГО КОРПУСУ Організації Об'єднаних Націй в південному Ливані заявив, що шість невідомих терористів влаштували засідку на джіп, у якому їхали п'ять вояків корпусу ОН. Джіп був позначений відзнакою ОН, але терористи відкрили вогонь з автоматичної зброї і вбили на місці одного вояка, непальця,та поранили трьох інших. П'ятий вояк викликав при допомозі радіо першу поміч і повідомив про випадок вище командування корпусу. На місце випадку прибула більша кількість вояків в панцерному автомобілі, але терористи скрились. В іншому місці ливанські мусулмани поранили шістьох ізраїльських вояків, які тримали варту біля військового табору.

Лев Яцкевич

ЧОРНОКНИЖНИК ПОЕТИЧНОГО СЛОВА

Юліян Тувім (1894 - 1953) — це один із найвидатніших та найбільш ориґінальних, польських поетів, що гуртувалися довкола літературного журналу „Скамандр". Палкий звеличник Яна Кохановського, Леопольда Стаффа, Артура Рембо, Володимира Маяковського та „сивобородого, американського барда" Волт Вітмена; але, не зважаючи на велику ориґінальність та непересічний талант кожного з них, Тувім зумів заховати свою відрубність та притаманний вияв свого поетичного слова.

Тувім був поетом широкого діяпазону: ніжний лірик, романтик, сміливий експериментатор, співець інтимних людських почуттів, полум'яний трибун з неприхованими демократичними симпатіями, тонкий сатирик, майстер клясичної форми вірша, блискучий перекладач: Руставелі, „Слово о полку Ігоревім", Пушкіна, Маяковського, Некрасова, Гоголя, Рильського, Маланюка та інших, автор ориґінальної праісторичної поеми зі старослов'янською тематикою „Святозар", жартівливих творів для дітей, жартівливо-наукового „П'ятницького Словника" та унікальної „Вакхічної антології".

Юліян Тувім був винятковою появою у польській літературі двадцятих років, який від своєї першої збірки віршів, „Чигання на Бога", перевершував інших поетів. І тому кожна наступна збірка його творів, а навіть кожний його новий вірш ставав літературною подією. Його великий шанувальник, колишній львівський поет, Мар'ян Гемар уважає, що Юліян Тувім — один із нечисленних поетів, якому вдалося з поетичної попелюшки, яка в цілому світі стукає даремно до зачинених дверей читачів, зробити пошукувану, принадну та покупну лектуру.

Він один, прозорою простотою та чіткістю свого поетичного слова, виграв затяжну баталію зі снобізмом „експресіоністичної" незбагнености, яка, наче пошесна недуга, опанувала в той час цілу Европу.

Юліян Тувім — творець великої поетичної наснаги, який, неначе вулкан, викидав через двадцять років з горнила своєї мистецької творчости: томи поезій, чарівні пісеньки, чудові жартівливі вірші для дітей, театральні перерібки, гуморески, сатири тощо. Крім цього, він находив ще час на захоплюючі досліди та „нишпорення" у ділянці етимології, філології (включно з церковнослов'янською мовою) та словництва, в яких часто находив стимуляційні джерела новий сюжетів. Звичайно, поміж його численними віршами можна зустрінути також контроверсійні речі, несумісні з його темпераментом та політичними поглядами.

До таких віршів слід зарахувати пацифістичний вірш „До простої людини":

Коли до мурів знов ліпити
Почнуть відозви свіжим клеєм
І вдарить чорний друк на сполох,
Щоб „військо й люд в найширших колах"
Байками знову засліпити,
Хай знову йолоп віри йме їм,
Що треба йти й з гармат лупити,
Палити, різати й топити...

....

О Брук трощи приклад рушниці! —
Бо кров твоя, а їхня нафта!
І від столиці до столиці
Гукни на всі ті їх марниці:
„Нема дурних, панове шляхта!"

Переклав Г. Кочур

Він зріс в інтеліґентному середовищі жидівської родини та заховав теплі спогади про своє дитинство, поряд із інтимною любов'ю до природи. Ті два почуття розкинуті барвистими мазками в численних його поезіях, з яких найбільш характеристична, це „Запах щастя":

З буфета кави дух підсмаженої линув,
Ванільні пахощі ішли від молока,
Коли ти змружившись, трусив рясну ліщину,
І листя на гіллі струміло, мов ріка.

....

Встає у пам'яті усе те, повне блиску,
Живе і трепетне, малим, далеким сном,
І пахне кавою те щастя близько, близько,
І віє самота ванільним молоком.

Переклав М. Рильський

Своє інтимне відношення до природи, виявив Тувім також у своїм лірично-сантиментальнім „Сьома осінь":

Як ігуменя, у безговінні
Сьома осінь — моя найсолодша —
Надійшла по зів'ялому сіні
Моя рідна, єдина, кохана!
Надійшла вона стежкою тіні
Через дні наші давні, осінні,
І вшепталася в серце рахманна...

Переклав Д. Павличко

Тувім почав писати в 1913 році. З вагоміших його збірок слід згадати: „Чигання на Бога" (1918), „Сократ

(Закінчення на стор. 4)

Шкільний рік учнів УМІ в Нюарку завершився пописом

У п'ятницю, 19-го червня ц.р., в Українському Народному Домі відбувся попис учнів Українського Музичного Інституту, Відділу Нюарк, Н. Дж. У ньому взяло участь 28 учнів кляс: Дарії Каранович (16 учнів), Таїси Богданської (11) і одна учениця із кляси Лариси Крупи. Деякі учні цих кляс грали передше в концерті визначних, про що була вже згадка в „Свободі".

У грі учнів підготовчого курсу навчання (П. Андрушків, А. Любєнєцка, Т. Кордуба) можна було вже завважити доволі познак, що свідчили про їх музикальність, а саме: втримання темпа, виведення мелодійної лінії і вдосконалення пам'ятливости.

Звичайно від учнів, які вчаться довше, як один рік, вимагається більше справности і музикальности, а також вміння правильно вживати педаль. Діти часто люблять перебільшену звучність виконуваних п'єс, але надмірне вживання педалі не є корисним. Тут можна було завважити, що згаданим учителькам вдалося вияснити своїм учням, як саме правильно вживати педаль.

Порівнюючи загально позем виконуваних творів у цьому пописі з минулорічним, можна було з певністю ствердити поступ учнів у їхній музичній едукації.

У цьому пописі брали участь такі учні: Д. Гентиш, Л. Гумовська, Т. Козюпа, А. Недзєльска, А. і Л. Любєнєцка, С. Войцєховска, Й. Жмуда (перший нижчий курс навчання). Далі слідували: Л. Качмар, Я. Тритяк, Л. Гентиш, К. Грушецька, М. Павелек (другий нижчий курс); М. Кобзар, Й. Жеґоцька, А. Москаль, А. Тритяк і Б. Вереля (тритій нижчий); О. Козира, О. Мурза і К. Мурза (четвертий нижчий).

Із першого середнього курсу грали такі учні: Р. Мацькевич, Т. Мілєвіч і Дж. Гедман. Примінювані до них ще більші вимоги і вони в рамках своїх можливостей вповні їх виконали.

Учні З. Гельбіґ (другий середній курс) і А. Гельбіґ (третій середній) виявили не тільки техніку, співність тону і музикальність, але й порозуміння даного музичного стилю і епохи.

Між всіми виконавцями приємно було замінити виразні, природні музичні таланти. Також радувало те, що програма попису була густо переплетена творами українських композиторів.

Присутні, зокрема батьки, з великим признанням і вдячністю дякували учителькам: Дарії Каранович, Таїсі Богданській і Лярисі Крупі за їхню цілорічну працю над вирощенням музичних здібностей у їхніх дітей.

Ю. Я.

КОПАЛЬНЯНІ РОБІТНИКИ в Південно-Африканській Республіці, зокрема автохтони, які належать до окремої профспілки чорних робітників, шукають можливости полагодження конфлікту між робітничою профспілкою і власниками копалень та державними установами, які запропонували профспілці нову табелю платень і покращання умовин безпеки. Наприклад, досі чорні робітники заробляли в копальнях золота тільки 170 долярів на місяць; тепер зароблятимуть 285, якщо проголосують за закінчення страйку і повернуться назад до роботи. Під час 20-денного страйку загинули три робітники, 320 були поранені, в більшості у зударі з поліцією і військом, 300 робітників поліція заарештувала за розкрадання майна і пропаґування заколотів.

ЗАКЛИК

У СПРАВІ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Чим більше ми наближаємося до дати святкувань Тисячоліття Хрищення Руси-України, тим частіше появляються у пресі, журналах і книжками матеріяли, пов'язані з цим унікальним ювілеєм. На прохання Владики Михаїла Гринчишина я погодився бути офіційним архіварем і бібліографом Тисячоліття і дотепер призбирав багато даних про нього, завів відповідну картотеку тощо. На жаль, багато видавництв не відгукнулися на заклик і пригадки Владики у пресі і на мою статтю-пригадку у „Свободі". В результаті, я до сьогодні не одержав ні одного числа „Патріярхату", „Вістей з Риму", „Українського Православного Слова" та інших почитних видань, що, очевидно, утруднює мою і так нелегку працю і не дозволить мені довести її до кінця так, як хотілось би. Тому останній раз прошу наші видавництва, світські й церковні усіх деномінацій, пересилати мені свої публікації на адресу: Dr. Joseph V. Krawczeniuk, 545 South Franklin St., Wilkes-Barre, Pa. 128702.

Тенісові табори на Союзівці притягають українську молодь

Нагороди найкращим таборовикам вручив З. Снилик (зліва): Т. Прийма, В. Сивенька, А. Навроцька і Р. Мартюк.

Нагороди переможцям першої групи хлопців А. Булі і Г. Булі вручає Ю. Савчак.

Д. Віна і Г. Щесник (справа) задоволені перемогою в третій групі хлопців і нагородами, що вони їх отримали від Ю. Савчака.

Вже першого дня треба було сушити корти після дощу.

Ох, та руханка...

Софія Шпак, господиня Союзівки, отримала подяку-відзначення від таборовиків. Грамоту їй вручили Ярослава Снилик і Юрій Савчак.

(Фота: Ярослав Кулинич)

Після футбольних змагань.

Як уже інформовано, 36 хлопців і 34 дівчини взяли участь у цьогорічному тенісовому таборі на Союзівці, вже 19-му з черги, який відбувся в днях від 21-го червня до 3-го липня.

Таборовики почали табір „на мокро", бо у перших двох днях падав дощ, але інструкторам вдалось „поміж дощем" дати по дві сесії навчання після висушеня кортів — першого дня хлопцями, другого дня — дівчатами. Після цього „мокрого початку" погода до закінчення табору була гарна, вимріяна на теніс.

На програму дня складались: біги, руханка, теоретичні і практичні лекції, групові вправи, а під кінець табору — турніри у двох дівочих і трьох хлоп'ячих групах. Крім того таборовики відбули товариські змагання у подвійних мішаних іграх.

У першій групі дівчат, на базі виграних ігор по сетові кожна з кожною, перше місце здобула Андрея Марк, а друге Лена Онишкевич. У другій переможцями вийшли Аня Навроцька і Ліда Ґной.

У хлоп'ячих групах перемоги добились брати Олександер і Григорій Були, Левко Гайдучок і Андрійко Була, Дамян Віна і Григорій Щесник.

У вечірніх годинах таборовики забавлялись на вечірках, влаштували ватру, оглядали фільми, змагались у футболі тощо.

День перед закінченням табору відбувся бенкет з роздачею нагород переможцям турнірів і найкращим таборовикам та грамот усім учасникам.

Найкращими таборовиками інструктори вибрали Аню Навроцьку, Віру Сивеньку, Романа Мартюка і Тому Прийму.

Після бенкету таборовики поставили на сцені „Веселки" програму-сатиру, вістря якої було звернене проти їх опікунів-інструкторів. Відтак відбулась забава.

Деякі з таборовиків взяли участь у першому турнірі сезону на Союзівці 3-5 липня ц.р.

Табором провадили Юрій Савчак і Зенон Снилик, а їхніми асистентами були: Василь Манько, Адріян Кутко, Евген Олинець, Таня Савчак, Данилко Слоневський і молодші асистенти Таша Липкань і Гю Рейні.

Прохання до реґіональних комітетів і видавців реґіональних збірників

Дуже гарний почин дали земляцькі об'єднання колишніх повітів, округ чи й менших територіяльних одиниць Галичини, які почали видавати меморіяльно-наукові збірники своїх територій. Ці збірники висвітлюють історію даної території, її поодиноких міст і сіл, передусім — традиції та працю попередніх поколінь у всіх ділянках релігійно-духового, суспільно-громадського, економічного і політичного життя. Важливість цих видань неоцінима. Сучасний окупант України намагається знищити в корені створені поколіннями традиції українського національного життя, щоб легше було панувати над Україною, щоб підготовити ґрунт для асиміляції. Тим часом видані на еміграції збірники збережуть пам'ять про минуле і напевно відіграють велику ролю у черговому відродженні українського народу.

Досі вже появилося доволі багато реґіональних збірників, інші готуються до друку, а деякі повіти щойно організуються і є надія, що вони надрукують мемуарно-наукові збірники в недалекому майбутньому. До праці над реґіональними збірниками люди ставляться з ентузіязмом. Це природне, бож кожний бажав би, щоб появилася історія його вужчої батьківщини, його села чи міста.

Переглядаючи поодинокі збірники, на жаль, треба ствердити, що часом вони охоплюють місцеву історію до 1944 року, тобто до виходу членів реґіональних комітетів на еміграцію. Щобільше. Назагал у них дуже слабо опрацьовані часи першої більшовицької окупації і німецької окупації. Про цей час є звичайно лише короткі статті. Воно виходить може й природно. Автори споминів, наприклад, пишуть про діяльність різних організацій, праця яких обірвалася в 1939 році, коли прийшли большевики й поліційним терором знищили всі існуючі організації. Більшість з цих організацій не відновили діяльности також за німецької окупації. Тим самим часи большевицької і німецької окупацій назагал висвітлені слабо.

Ми закликаємо редакції реґіональних звірників, щоб вони присвятили більше уваги часам большевицької і німецької окупацій, зрештою, й пізнішим часам — нової большевицької окупації в 1944 році. Можливо про ці часи тяжче зібрати інформації й вони вимагають більш фахового опрацювання, проте власне ці часи повинні бути дуже докладно опрацьовані. Це ж були часи нещадного нищення наших національних здобутків обома окупантами, а з другого боку — це були часи українського резистансу і збройної боротьби за державність. Наприклад, у збірниках повинні бути докладні описи, як большевики нищили наше національне і культурне життя в час першої окупації, з біографіями чи бодай списками вивезених, арештованих чи й розстріляних наших громадських й політичних діячів. Це саме стосується німецької окупації і нової большевицької окупації в 1944 році.

Самозрозуміло, ми зацікавлені в тому, щоб редакції реґіональних збірників присвятили більше уваги збройній боротьбі УПА. На цю тему повинно бути в збірниках більше статтей і льокальних інформацій. Також повинні бути в збірниках біографії старшин УПА й діячів підпілля, списки впавших, розстріляних, арештованих, вивезених на Сибір і т. д.

Прохаємо редакції збірників присилати до редакції „Літопису УПА" невикористані матеріяли на ці теми. Просимо також поінформувати нас про людей, які можуть подати інформації про відомих їм старшин УПА та діячів підпілля, про бої УПА з німцями та большевиками і взагалі про різні справи, зв'язані з боротьбою УПА. Справа в тому, що про багато подій і людей немає підпільної документації. Отже зібрані в цей спосіб дані будуть доповнювати історію боротьби УПА на поодиноких теренах.

„Літопис УПА" плянує видати біографії старшин УПА та діячів збройного підпілля, списки впавших і розстріляних. В підготовці такого довідника зустрічаємо великі труднощі, бо в підпільних документах звичайно є лише скупі дані, а про багатьох людей немає взагалі даних. Проте інформації про них можуть подати їхні земляки, односельчани, шкільні товариші і знайомі.

Тому ще раз прохаємо редакторів реґіональних збірників збирати також інформації про боротьбу УПА й учасників боротьби, використовувати їх у редаґуванні збірників і пересилати їх до редакції „Літопису УПА".

Видавництво Літопису УПА

У ПЕКІНІ, КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА закінчилась друга тура переговорів китайсько-совєтської комісії, яка розглядала справу кордонів між СССР і Китаєм. Перші переговори в цій справі відбувалися в Москві в лютому цього року. Покликуючись на дипломатів із Східньої Европи американська газета „Вашінгтон Пост" повідомила, що не треба очікувати багато від цих переговорів, бо ще мине багато часу поки обидві країни зможуть позитивно вирішити прикордонні спори і претенсії КНР до СССР. Але офіційні речники Китаю і Совєтського Союзу у спільному комунікаті говорять про „дружні розмови і позитивні їх висліди", не кажучи про що саме була мова. Совєтську делеґацію очолював заступник міністра закордонних справ Ігор Роґачов. Поінформовані особи кажуть, що Китай нібито тимчасово перестав настоювати на перегляді договору Китаю з царською Росією, тому що цей договір на думку китайців, не був справедливим.

У ВЕРЕСНІ В З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки прибуде керівник совєтської рок-групи „Акваріюм" Боріс Ґребєнщіков, щоб провадити переговори про гастролі групи, а також про запис платівки, яка буде продаватися одночасно в обох країнах. Досі „Акваріюм" не є визнаною в СССР концертною групою, хоч його популярність в совєтської молоді величезна. Маріна Олбі, президент компанії Белка інтернешенел, яка організовує приїзд Ґребєнщікова в З'єднані Стейти, сказала, що вперше совєтський бард зможе дістати доступ до західньої апаратури, до західніх продюсерів і імпресаріо. Вона заявила, що совєтська влада погодилася не піддавати цензурі платівку Ґребєнщікова, випущену в ЗСА.

СОТНІ СТУДЕНТІВ в Сеулі, Південна Корея, не зважаючи на заклики лідерів опозиції, знову розпочали демонстрації проти уряду президента Чун Ду Гвана і зударились з поліційними відділами, які охороняли державні будинки. Також в місцевості Коє на страйк вийшли понад 500 студентів місцевого університету, протестуючи проти поранення 21-річного студента. Студенти обкидали поліцію камінням, пляшками, яйцями й іншими предметами.

Чорнокнижник...

Закінчення зі стор. 2

танцює" (1920), „Сьома осінь" (1921), „Четвертий том віршів" (1923), „Слово в крові" (1926), „Чорноліська річ" (1929), „Циганська Біблія" (1933), „Ярмарок рим" (1934) та „Палаюча сутність" (1936).

У 1939 році Тувім виемігрував до Південної Америки, звідкіля вернувся до Польщі, щойно в 1946 році. Під час своєї заокеанської мандрівки, написав дуже складну, але глибоку змістом, поему „Польські квіти", (перекладену на українську мову М. Рильським), сповнену глибокої любови та ностальгії до своєї прибраної вітчизни, Польщі. В тій поезії з'ясоване його „вірую" щодо суті поезії та ролі й завдання поета. На думку Тувіма, справжня поезія — це поєднання творчого пориву і надхнення зі строгим обрахунком та математичною точністю роботи. А справжній поет — це поєднання творця й майстра — в одній особі. Тому Тувім радить поетові:

Тож срібло й синяву спокою,
Навалу слів, безумства бунту
Вивірюй циркулем, вагою
І строгим ладом контрапункту.

Переклав М. Рильський

Коли шукати паралелю його творчости в українській літературі, її можна зустрінути в П. Тичини („Соняшні клярнети") та у Богдана Антонича („Три перстені"). Тувім перекладав на українську мову: К. Поліщук, Ю. Шкрумеляк, М. Рильський, Є. Маланюк, В. Лесич, Е. Дроб'язко, Г. Кочур, М. Лукаш, В. Лучук, Д. Паламарчук та інші. В 1963 році, накладом „Державного Видавництва Художньої Літератури" в Києві, вийшла друком книжка „Вибрані Поезії" Юліяна Тувіма, в перекладі вищезгаданих перекладачів (за вийнятком К. Поліщука і Ю. Шкрумеляка) та вступним словом М. Рильського.

У своїй другій книзі поезій „Сократ танцює" (1920) Тувім помістив характеристичний вірш „Птах", в якому з'ясовує своє відношення до польської літератури:

На галузку птах злетів,
Став співати, щебетати,
Дзьобик в пір'ї очищати,
Кущ увесь розворушив.

Потім фіть — і геть мерщій!
А галузка вся тріпоче,
Мов сказать, щаслива, хоче,
Що пустун до серця їй.

Переклав М. Рильський

Розрушений кущ — це польська література, галузка, що тріпоче щастям — польська поезія, а щебетливий птах-пустун — автор вірша.

Про цього птаха-пустуна подає дуже цікаву характеристику його, згадуваний уже, звеличник, М. Гемар в статті „Тувім", написаній в 30-ліття смерти поета. „Він був таким в поезії, яким бувають часто жиди в музиці. Він був віртуозом версифікації, який, позірно, не знав, що існують трудноші та 'мозолі' поетичного ремесла. Він був мистцем поетичної форми, ритміки, рим та метафор, альхеміком поетичних кольорів, жонглером феєрверків та чорнокнижником простоти та краси поетичного слова.

Перед спокусою та небезпекою віртуозности, що часто-густо стає для поета метою, самою в собі, сліпим провулком чи блудним колом поетичної творчости, зберегла Тувіма його велика наснага справжнього надхнення".

Та не зважаючи на його непересічний талант та імпонуючий внесок у скарбницю польської літератури, польське суспільство у вільному світі не може йому ще й досі простити добровільного повороту до комуністичної Польщі, вбачаючи в тому зраду ідей, які він напротязі 30-ти років проповідував у своїх творах. На їхню думку, ця зрада помстилася на ньому жорстоко. Бо до Польщі не вернувся з ним його геній, без якого Тувім не був спроможний написати ні одного доброго вірша.

Є щось трагічне в цьому духовому самогубстві Ікара та у тріюмфі супа, що заклював на смерть Прометея.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

5-7-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
19-20-го вересня — Запрошений УНС
26-27-го вересня — Подвійні гри Пласт
10-11-го жовтня — КЛК

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Успіхи українських юних веслярів

У Гомельському каналі в Білорусії пройшли змагання веслярських юнацьких дружин дитячих спортових шкіл поневолених народів СССР, Москви і Ленінграду, в яких українські веслярі здобули 7 золотих, 4 срібні і 5 бронзових медалів. Змагання проходили в 12-ти ділянках олімпійської програми. 500 м юначка Л. Бикалюк з Первомайська здобула срібну медалю на байдарці, а Л. Франчук з Києва — бронзову.

На байдарці-двійці В. Чечко і Л. Франчук здобули золоті медалі, О. Гайор і Л. Гайор (обидві зі Львова) здобули срібні медалі.

У групі юнаків на байдарці 500 м золоту медалю здобув А. Шляхтин із Жданова, а Т. Корнєєв з Миколаєва — бронзову.

На байдарці-двійці золоті комплекти медалів здобули С. Пенов з Тернополя і О. Яворський з Києва. Срібні здобули О. Пономаренко і Ю. Юрченко (обидва з Миколаєва). О. Олійник і М. Шкваревський (обидва з Києва) — бронзові.

Каное — 500 м Л. Нерзолик (Дніпропетровське) здобув срібну, С. Запорожець (Київ) — бронзову.

Каное-двійка Р. Пономаренко (Миколаїв), Д. Хмельов (Дніпропетровське) здобули золоті, П. Васильєв (Львів), О. Горбачов (Чернігів) — бронзові.

Байдарка-двійка 1000 м. С. Пенов і О. Яворський здобули золоті медалі.

Байдарка-чвірка М. Шкваревський, О. Олейник, В. вербицький (Одеса) і С. Чиченін — золоті медалі. Каное-двійка Р. Пономаренко і Д. Хмельов — золоті.

Українська тенісистка здобула чемпіонат Москви

Олена Єлисеєнко з Донецька перемогла у фіналі відкритого турніру Москви росіянку Є. Манюкову — 7:5, 1:6 і 6:1 і цим самим здобула звання чемпіонки. У групі чоловіків естонець А. Висанд переніг киянина Г. Авдєєва — 6:2, 6:3.

Українські легкоатлети стали чемпіонами Універсіяди

У легкоатлетичних першостях 14-их літніх Всесвітніх студентських ігор, що проходили в Загребі, Хорватія, київські студенти-легкоатлети Віктор Спасів і Валерій Вандяк здобули звання чемпіонів.

В. Спасів — колишній чемпіон юнаків Европи і пізніше „дорослих" в СССР у скоку з жердиною подолав висоту 5.65 і цим самим здобув золоту медалю чемпіона Універсіяди, випередивши американця Скота Дейвіса і болгарина Нікола Ніколова. Тренером Віктора є Ю. Цасюк.

В. Вандяк вийшов чемпіоном у бігу на 3000 метрів з перешкодами з часом 8.33, 23.

Українські веслярі — першунами Люцернської регати

В Люцерні, Швайцарія, відбулися змагання академічного веслування, в яких відомі у світі українські веслярі вийшли першунами. Очевидно вони були змушені виступати в складі збірної СССР і їх осяги пішли на конто Росії. Чемпіонами регати з українських веслярів вийшли: Павло Гурковський з Херсону, Юрій Станкевич з Києва (у вісімці), Валентин Герасименко з Києва, Віктор Омелянович з Дніпропетровська, Микола Комарів з Херсону і Григорій Дмитренко з Києва (у чвірці). Ігор Котько, Михайло Іванов та Валерій Досенко з Києва (у чвірці пар). У жіночій групі Олена Трошин з Києва, Олена Пухаєва і Сарія Закірова з Дніпропетровська (веслярки вісімки).

Збірна копаного м'яча спортової школи УСВТ „Ч. Січ" вийшла переможцем міжнародних змагань

У суботу, 15-го серпня ц.р., на площі спортової школи оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Ню Йорк, відбулися перші змагання збірної спортової школи „Ч. Січі" із збірною „Питіян", зложеною з професійних футболістів з Англії, що прибули на літні зайняття в організації „Питіян".

У складі збірної спортової школи „Ч. Січі" виступали учасники — старші юнаки інструктори і асистенти: Т. Науменко, І. Руселло, П. Комсток, О. Василак, А. Гарматій, І. Чупенко, Я. Твардовський, Х. Шалай, Г. Сергіїв, Ю. Гуменюк, С. Коваленко, д-р О. Стромецький. Ці змагання пройшли на високому рівні. Добре підготовані українські футболісти вповні дорівнювали технічним гостям, які, на жаль, вдавалися до ґостроти, що виходила за межі правил гри. Переможні ґолі для збірної спортової школи „Ч. Січі" здобули: Х. Шалай з подачі Чупенка в 9-ій хвилині, Г. Сергіїв з подачі Я. Твардовського в 16-ій хвилині, Х. Шалай в 28-ій хвилині з подачі А. Гарматія. Після перерви талановитий юнак з Дітройту Х. Шалай своїм третім ґолем встановив „гет трик" з гарної акції Чупенка і Я. Твардовського. Ю. Гуменюк з подачі Русела-Гарматія здобув 5-го ґоля змагань — 5:1.

У кінцевій фазі тієї зустрічі англійці зуміли здобути свого почесного ґоля. Суддював Михайло Сергіїв.

Збірна спортової школи „Ч. Січі" — збірна „Питіян" 1:2

У неділю, 16-го серпня ц.р., відбулися відплатні змагання тієї серії, в якій європейські гості зуміли зреванжуватися перемогою, що її одначе здобули брутальною грою. Жертвою став найкращий стрілець збірної Х. Шалай. І в цій грі вела збірна спортової школи 1:0, що її з гарної акції Я. Твардовського — І. Русела здобув Х. Шалай. Та швидко після цього брутальний змагун гостей завдав контузії Шалаєві і він не зміг дальше продовжувати гру. Після перерви англійці вирівняли вислід 1:1 і в кінцевій фазі зустрічі з вільного, що його не зовсім вдало зарядив суддя, здобули переможного голя змагань.

В загальному підрахунку серію цих двох міжнародних зустрічей виграла збірна спортової школи „Ч. Січі" рахунком 6:3.

Треба відмітити, що на ці змагання англійці приїхали зі своїм національним прапором, під яким зі співом і галасом вмаршували на площу змагань. В часі змагань проте численні групи учасників спортової школи „Ч. Січі" парадували з українським національним прапором та на швидко приготованими плякатами з відповідними кличами, якими підбадьорювали збірну спортової школи в обидвох змаганнях.

Вшанували покійного І. Кобзяра

В суботу, 15-го серпня ц.р. спортова школа УСВТ „Ч. Січ" відзначила 10-ту трагічну річницю смерти сл. п. Івана Володимира Кобзяра в Ґлен Спей і Гантері, Н. Й. У суботу вранці представники спортової школи „Ч. Січі" в складі: О. Твардовський — керівник, Т. Бокало, Л. Літкевич, Х. Шалай, О. Василак — учасники і Б. Гарасим взяли участь в поминальному Богослуженні в українській католицькій церкві в Гантері та після цього на прийнятті в залі мотелю „Ксеня". З відповідними словами співчуття родині покійного виступили між іншими промовцями О. Твардовський і учасник Х. Шалай. Після цього вечером на вечірній збірці учасники і члени команди спортової школи „Ч. Січі" присвятили покійному вечірню молитву, перед якою керівник подав короткі дані про спортовий шлях сл. п. І. Кобзяра.

З нагоди тієї трагічної річниці вдова покійного Ольга Кобзяр пожертвувала на потреби спортової школи УСВТ „Ч. Січ" 1,000 дол.

(от)